

Rasyonel Hizmetin Faydası

Süryani kültüründe, farklı beklentilere kapılmadan görev aşkıyla hayatın sürekliliği amacıyla minnetsiz, samimiyetle ve bilinçli yapılan hizmete “**rasyonel hizmet**” denilir. Süryanicede buna teşmeştö mlilto ܠܠܝܬܐ ܠܬܡܥܬܐ denilir.

Farklı beklentilerle, minnetle, yargılayarak ve suçlayarak yapılan hizmete “**irrasyonel hizmet**” denilir. Süryanicede buna teşmeştö d-huyobo ܕܗܘܝܐܐ ܠܬܡܥܬܐ denilir.

Hayattaki bütün alanlar, bu iki hizmet anlayışıyla kendini var etmektedir.

Rasyonel hizmet anlayışında “**iyilik, eylem halindeki sevgi**” olunca, en büyük faydası, hem yapana, hem yapılanı fayda sağlıyor olmasıdır. Çünkü rasyonel hizmet, sevgiden başka temel güdüye sahip değildir. Yaşamı geliştiren ve zenginleştiren bu rasyonel hizmettir. Fakat bilinen çeşitli nedenlerden ötürü **irrasyonel hizmetin sevgisi ve etkisi maalesef daha çok baskındır**. İrrasyonel hizmet/teşmeştö d-huyobo anlayışı ile davranınca, hayat bencilleşiyor, karmaşıklaşıyor, kör bir labirente dönüyor. Ortaya çıkan rahatsız edici algılarla sosyal iklim bulanıyor.

Bu açıdan baktığımızda, insanlık ailesi olarak henüz kendini tamamlamamış, tekâmülü devam eden, etkileri tam olarak bilinmeyen, yarattığı dönüşümün sonuçları kestirilemeyen bir sürecin içindeyiz. Bu dönüşüm akıl almaz bir hızla sürmektedir. Böylesi süreçlerden geçerken zihniyet değişikliği kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç, rasyonel hizmeti önceleyen, genelde yaşam algısını, özelde ise benlik algısını geliştirecek bilgileri ve ahlaki değerleri önemseyen bir zihniyet değişimi ile karşılanmasının faydalı olacağına inanıyorum. Büyüklenmenin kaprislerine inat, var etmek için rasyonel hizmetin faydalarına inanarak faaliyetlerimizi yerine getirmenin çabası içinde olursak, arzulanan zihniyet değişimine katkı sunmuş oluruz.

Değerin değersizleştiği, anlamın anlamsızlaştığı, hakikatin buharlaştığı süreçlerde ister istemez hayatın tadı kaçar. Hatta çölleşir. Böylesi hassas süreçlerde düşünsel despotizme ve irrasyonel hizmete selam vermeyecek şekilde ahlaki değerlere güç vermek, kültürel dönüşüme katkı sunmak, özellikle değer bilen genç kuşağa yarar sağlamak, pozitif düşünceyi ve iyiliği çoğaltmak, zihniyet değişimine yarar sağlayan

büyük hizmetler olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu çalışmalar, umudun ve huzurun katsayısını çoğaltan önemli iyiliklerdir. **İnsan kendisini aşan, kendi menfaatinin ötesinde bir şeye hizmet ettiği zaman hayatından da mutmain oluyor.** Bu hayatı boşa yaşamadığı hissini kazanıyor. Bir kez kalpten çıkıp da paylaşıldığında, insana misliyle geri dönmemiş bir iyilik yoktur. Siz o dönüşü bazen hemen görüp hissedemeseniz de, sevgi size geri döner, hayatınızı kuşatır. Çünkü **iyilik eylem halinde sevgidir.**

Tarihin bildiği önemli filozoflardan biri olan Roma İmparatoru Marcus Aurelius'un (121-180) **“Birisine iyilik etmişsen, daha fazla ne istiyorsun? Doğana uygun davranmış olmak yeterli değil mi senin için? Yaptığının karşılığını görmeyi mi arıyorsun daha? Gözün görmek, ayakların yürümek için ödül istemeleri gibidir bu”** sözü de aynı hususa işaret ediyor.

İyilik anlamında sevgimizin eylem haline geçmesi, içsel ışıklarımızı yakmaya ve bize bağışlanan var olma yeteneğini iyi kullanmaya bağlıdır. İçsel ışıklar yanmazsa, mutluluk yolunu aralayan yaşam ve benlik algısını genişletmek mümkün değildir. Kötülüğe karşı pasif direnişin sembolü olan Mahatma Gandhi (1869-1948) de mutluluğu şöyle tarif eder: **“İnsanın düşündüklerinin, söylediklerinin ve yaptıklarının uyum içinde olmasından doğan ahenktir.”**

Düşünür Epikür (MÖ 341-270), mutluluğa bireysel olarak ulaşılabileceğini salık verirken, düşünür Jeremy Bentham (1748-1832) en yüce değer **“çoğunluğun mutluluğu”** olduğunu söyler.

Ünlü yazar Ralph Waldo Emerson (1803-1882) ise bunu şöyle ifade eder: **“Başarı, herkesteki en iyiyi bulmaktır. Karşılık beklemeyi hiç düşünmeden, kendiliğinden vermektir. Geride ister sağlıklı bir çocuk, ister kurtarılmış bir ruh, ister bir parça yeşil bahçe, ister iyileştirilen bir sosyal durum bırakarak dünyanın iyileşmesine katkıda bulunmaktır. Gönlünce eğlenmek ve gülmek, kendinden geçerek şarkı söylemektir. Tek bir kişi bile olsa, birinin sizin varlığınızdaki dolayısı daha rahat nefes aldığını bilmektir...”**

Her daim sürekliliği gözeten Süryani kültürünün gönül doktorları rasyonel hizmet konusunda noktayı şöyle koyar: **“Sadece bir kişiye bile faydalı olabilirsen, onu kazanabilirsen, kendine karşılıklar dolu bir hazine yapmış olursun... Şayet rastlantı sonucu hizmetin fayda vermez ise, anne gibi düşün. Doktorların yetersizliğini gören anneye oğlunun tedavisini ihmal etmek yakışır mı? 1”**

Var olmanın yani yaşamının kendisi özünde faydalı olmakla ve iyileşmeye katkı sunmakla anlam kazanır. Çünkü var olmak, bir şuur kabiliyetidir, bir idrak meselesidir. Görünen ve görünmeyen farklılıklarına rağmen, hayatı, varlık eylemini paylaştığımız herkes en az bizim kadar var olma hakkına sahiptir. Her canlının iyiliği, iyiliğimizdir. Hasatlığı da hastalığımızdır. O, hayat yolunda bizim can yoldaşımızdır.

Bu nedenle sosyo-kültürel değerlere ve ruhsal gerçeklere aykırı davranmamak, en büyük avantajdır. Bir söz **"üretken kimselerin itibarı, insanların ağızında değil, kendi vicdanlarındadır"** der. Çünkü hayatta esas olan insan onurunu ve ahlaki tutarlılığı önceleyen rasyonel hizmet (teşmešto mlilto) anlayışını geliştirmek olmalıdır. Yani zorluklar içinde bazen zor bulunan özdeşleşme, tamamlama ruhuyla hizmet üretmektir. Samimi bir sahiplenme duygusuyla değerlere sahip çıkmaktır. Esas mesele, iyi meyve verirken vicdan ve ruh temizliğini korumaktır.

Şems-i Tebrizi'nin deyişiyle söylenirse, **“Bir şey yap. Güzel olsun. Çok mu zor? O vakit güzel bir şey söyle. Dilin mi dönmüyor? Güzel bir şey gör. Veya güzel bir şey yaz. Beceremez misin? Öyleyse güzel bir şeye başla. Ama hep güzel olsun. Çünkü her insan ölecek yaşta. Geç kalmayasın.”**

Söylendiği üzere, **"İyi meyve vermeyen her ağaç, kesilip ateşe atılır."**

[illegible]

Yusuf Beğtaş